

Pruska politika proti Poljakom. Vzlic silnim milijonom, ki jih troši pruska vlada za germanizacijo Poljakov, je uspeh te politike enak ničli. Leta 1890. je bilo v Nemčiji 2 mil. 922.475 Poljakov, 1900 l. 3 mil. 305.749, l. 1905. pa že 3 mil. 646.446. Osobito so se pomnožili Poljaki v okrožjih Düsseldorf, Arnsberg, Münster, Potsdam in Berlin, in sicer v Düsseldorfu od 4672 na 45.633, v Arnsdoru od 20.131 na 97.702, v Münsteru od 5490 na 40.723, v Potsdamu od 9000 na 30.000, v Berlinu od 12.000 na 24.000. — To vznemirja nemške hakatiste in zato jim je zdaj žal, da so uvedli zakon o ekspropriaciji na Poznanjskem, ker s priseljevanjem Poljakov v nemške kraje postajajo ti dvojezični. Boje se posebno za Potsdam in Berlin. Zato bi zdaj najrajši, da bi vlada zabranila izseljevanje Poljakov iz Poznanjskega, ker vidijo, da ga ne morejo ponemčiti. — Res je: Kdor drugim jamo koplje, sam pade vanjo.

Sokolska razstava bo v Pragi povodom VI. vsesokolskega zleta l. 1912. V prvi vrsti bo kazala življenje in delo češkega sokolstva. Predočila bo organizacijo sokolstva od početka do danes, svrha sokolstva na polju telesne in duševne vzgoje, uspeha sokolstva, dalje vloge sokolstva v boju za češke manjšine, v dviganju narodne zavesti, v širjenju ljudske prosvete. Razstava dokazuje, kaj vzmore pravo sokolsko delo, ki ima svoj temelj v nerazrušni sokolski disciplini.

General Kaulbars bolgarskim „Junakom“. Povodom iz'eta bolgarskih „Junakov“ v Odeso je imel glavni poveljnik odeski, general Kaulbars, navdušen govor Sokolom, iz katerega posnemamo sledeče stavke: „Želim, da bi se vsi slovanski narodi razvijali v svoji rodni zemlji svobodno, kakor si sami želijo. Smer sokolskih društev utrja v meni vero, da vsi slovanski narodi, ko pride odločilni moment za obrambo slovanskih interesov, stopijo složno kakor en mož na bojišče za sveta prava slovanska. Sokolska društva goje čut vzajemnosti in slovanske edinstvo. In kakor se Sokoli na vežbališču brez pretnje pokoravajo pevelju, tako sem prepričan, da bodo tudi slovanski narodi znali zadostiti svoji dolžnosti in da se postavijo čelom proti skupnemu neprijatelju.“

Antimilitaristi na Češkem. V Pragi je bila razglašena obsodba proti 46 članom narodno-socialne stranke, ki jih je državni pravdnik obtožil zaradi antimilitaristiškega gibanja na Češkem. — Razprava je končala že 20. minolega meseca, obtožba pa je bila izrečena šele enajst dni pozneje. — Obsojenih je bilo enajst obtožencev na pet, oziroma štiri in tri mesece. Vsi ostali so bili obtožbe oproščeni.

Raznoterosti.

Koliko železne rude je še na svetu? Nekateri trde, da sestoji notranjost naše zemlje iz železnih rud in da je zaradi tega ta za človeško pleme tako potrebna ruda neizčrppljiva; drugi zopet trde, da to ni res, da so marveč skladi železne rude že jako omejeni ter jih cenijo skupaj na približno 9000 milijonov ton. Od te množine spada na Nemčijo 2200 milj., na Anglijo celo samo 220 milj. ton. Ako bi bilo to res in ako bi konzum železa tudi ne rastle, kar pa ni verjetno, bi v 90 letih človeštvo porabilo vse železo, kar ga je še na svetu.

Čudovita knjiga. V biblioteki nacionalni v Parizu se nahaja knjiga, ki ni ne pisana ne tiskana. Črke so izstrižene s škarjami, med listi pa je moder papir, ki omogoča čitanje.

Zrakoplovstvo je postalo moderno. Ko je pred enim tednom preplul rokavni kanal med Francijo in Anglijo Blierot, francoski inženir, s svojim vodljivim zrakoplovom, se je polastila tudi drugih zrakoplovcem želja po uspehih. Latham je padel že dvakrat v morje, toda njegovi poizkusi niso brez uspeha. Zeppelin II. zopet manevrira po zraku. Italijanski vojaški zrakoplov poleti za nekaj dni iz Rima v Benetke. V Rusiji ustanove na kijevski tehniki novo stolico za zrakoplovstvo. In Avstrija? Ta pojde menda zadnja v zrak. Avstrija erit in aere ultima!

Tobačni monopol na Francoskem je uvedel Napoleon po nekem plesu, na katerem je nosila žena nekega veletrgovca s tobakom neizmerno drage diamante. Napoleon je sklenil takoj državi zagotoviti nove ogromne dohodka, in po nekotikih dneh se je razglasil s cesarskim dekretom tobačni monopol.

Vročina v Ameriki. V Novem Jorku je bila prve dni t. m. jako velika vročina. V senci je bilo 42 stopinj toplote, na soncu pa 58. Celo mesto je bilo slično razgreti peči. Nad 25 tisoč ljudi, večinoma delavcev, je spalo na prostem, ker jih je hotela vročina v stanovanjih zadušiti. Ta grozna vročina se je raztezala od obale Atlantskega morja pa do misisipske doline, v kateri pokrajini je zaradi vročine umrlo mnogo ljudi. Poljedelski delavci niso mogli podnevi zaradi grozne vročine delati in delo je po velikih farmah zaradi tega zaostajalo.

Umazani Abdul Hamid. Odstavljeni turški sultan je bil velik umazanec. Dasi je plenil državne blaginje in je imel silne vsote denarja, je vendar ostal dolžan, kjer je mogel. Tako n. pr. ni plačal svojega telesnega zdrav-

nika. Nekemu detektivu, ki ga je naročil iz Pariza, da pazi na njegovo osebno varnost, ni več let izplačal nagrade. Učitelja francosčine svojega sina je ostal dolžan 1600 frankov na plači. Celo zlatarjem ni plačal dragocenosti, ki jih je potem velikodušno poklanjal svojim haremskim prijateljicam. — Svojem bratu je pridržal apanažo celih 29 let. Proti Abdul Hamidu je vloženo neštivilno tožb na izplačanje dolga.

Sušica pojema v Nemčiji. Glasom najnovejših podatkov zdravstvenega odseka nemškega cesarstva, pojema sušica v Nemčiji. Dočim je leta 1899. v mestih (ki imajo nad 15.000 prebivalcev in v katerih se nahaja nad tretjino vsega prebivalstva Nemčije) umrlo za sušico na stotisoč 226·3 ljudi, je znašala umrljivost leta 1904. samo 192·7 na stotisoč. Tudi med kmetijskim prebivalstvom je v istem času število od 207·5 padlo na 184·3. Vesel pojav je, da je umrljivost silno padla med osebami, ki so v dobi od 15. do 60. leta.

Razkuževanje vode. Na pariški akademiji sta izumila Courmont in Vogier nov način razkuževanja vode. — Dosedaj so vodo filtrirali ali ozonirali, kar je bilo jako zamudno in drago. Po novem načinu pa se razkuži voda lahko tudi v veliki množini obenem, in sicer tako poceni, da bo napravil ta izum popoln preobrat v javni higieni. — Naprava obstoji iz kremenaste svetilke, napolnjene z živim srebrom. Ta svetilka se vtakne v vodo ter spusti skozi njo primerno močan električen tok. Ta tok provzroča v svetilki neko zelenkasto luč, katere žarki pomore v vodi 30 do 35 cm v okolišju vse kužne in nezdrave mikrobe. Svetilka je po ceni in se rabi primerno jako dolgo. Izumitelja zatrjuje, da bi se rabile take svetilke jako uspešno tudi v rezerviranih mestnih vodovodov, kar bi bilo za meščanstvo v vsakem oziru neprecenljive vrednosti.

Mleko namesto alkohola. Osobe nemških državnih tiskaren (okolo 2400 oseb) je l. 1907. v svojih delavnicah popilo 27.019 litrov mleka, leta 1908. pa že 49.080 litrov. Poleg mleka so pili še druge brezalkoholne pijače, n. pr. blizu 100.000 steklenic Selterjeve vode, pokalice itd.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 3611. Krajsko. 126 1—1
Na o. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji se stalno popolniti službo učitelja eventualno učiteljice.
S to učiteljsko službo so spojeni prejemki IV. plačilnega razreda t. j. letnih 1000 K plače, 200 K dejalnostne doklade ter 6 petletne po 100 K s pravico povzbe v višje plačilne razrede za moške in temu plačilnemu razredu primerni prejemki za ženske učne moči. Oženjeni učitelji dobivajo začasno 25% draginjsko doklado od plače.
Pravilno opremljene prošnje, katerim je priložiti tudi zdravstveno izpričevalo, se morajo vložiti najkasneje do
5. septembra t. l.
pri o. kr. rudniškem ravnateljstvu v Idriji.
Službo bo nastopiti s pričetkom II. šolskega polletja 1909/10.
C. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji,
dne 7. avgusta 1909.

Št. 1912. 128 1—1
Na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Petru pri Ljubljani je stalno oddati dve učni mesti z zakoni-timi prejemki.
Pravilno opremljene prošnje za eno izmed teh služb je predpisanim potom semkaj predlagati do 10. septembra 1909.
V kranjski javni ljudskošolski službi še ne stalno nameščeni prosilci morajo z zdravnozdravniki izpričevalom dokazati, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo.
C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani,
dne 3. avgusta 1909.

Št. 883. Štajersko. 125 1—1
Na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Tomažu se stalno ali začasno namesti učiteljska služba z dohodki po III. krajnem razredu in s prosto izbo.
Dokazati je znanje obeh dež. jezikov.
Prosilec ali prosilke za to mesto naj vložijo svoje redno opremljene prošnje predpisanim potom do 8. septembra t. l. pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Tomažu blizu Ormoža.
Okrajni šolski svet v Ormožu,
dne 6. avgusta 1909.

Št. 1727. Gorliško. 127 1—1
V šolskem okraju gorliške okolice se razpisujejo v definitivno nameščenje:
1. mesto nadučitelja na štirirazrednicah v Rihembergu in Solkanu, na trirazrednici v Ajdovščini in na dvorazrednicah v Bukovici, Črničah, Opatjem-selu, Ozeljanu, Ročinju in Sovodnjah;
2. mesto učitelja-voditelja na enorazrednicah v Dolu pri Opatjem-selu, na Gradišču, v Ločniku (slov. šola), Orehovljah, Vedrijanu, Višnjeviku, Zaloščah, Dolenji Branici, Gabrijah pri Šmarjah, na Otlici,

pri Sv. Tomažu, na Gorenjempolju, v Kalu, Ligu, Lokovu, pri Murovcih, v Plaveh in pri Voglarjih;

3. mesto potovalnega učitelja za St. Maver-Pod-sabotin, Gorenjo Tribušo-Krtovišče in Srednje-Kam-breško;

4. mesto učitelja na štirirazrednicah v Dorn-bergu, Podgori, Solkanu in Rihembergu ter na tri-razrednicah v Standrežu, Mirnu, Renčah, Vrtojbi, Ajdovščini in Sv. Križu;

5. mesto učiteljice na štirirazrednicah v Solkanu in Rihembergu, na trirazrednicah v Renčah, Vrtojbi, Ajdovščini in Sv. Križu, na dvorazrednicah v Buko-vici, St. Ferjanu, Kozani, Oseku (za ekspozituro v Vitovljah), Prvašini, na Vogerskem, v Črničah, Kam-njah, Šmarjah, Desklah in Ročinju.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v postavi z dne 14. januarja 1906, dež. zak. št. 10. Potovalni učitelji dobivajo tudi potpino letnih 260 K.

Prosilec in prosilke za katero teh mest naj vložijo z vsemi izpričevali, imenovanimi dekreti in z dekreti o podeljenih petletnicah opremljene prošnje najpo-zneje do vstevskega 28. avgusta 1909 uradnim potom pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Prepozno došle ali v gornjem roku nepopolno opremljene prošnje se ne bodo upoštevale.

C. kr. okrajni šolski svet v Gorici,
dne 6. avgusta 1909.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.
registrovana zadruga s omejenim jamstvom.

Promet do konca julija: K 135.106'45.

Naznanilo. Kdor želi od zadruga kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znakah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2 2.—1/2 3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Našim rodbinam priporočamo 24

- Kolinsko cikorijo -

Slavnemu učiteljstvu se priporoča stara in znana gostilna pri

„Zlati ribi“.

Izborna kuhinja in klet. — Vsak petek raki in sveže morske ribe.

Za obilni obisk se priporoča

34 12—8 M. Rozman.

Ivan Bonač

v Ljubljani 121—3

Šelenburgove ulice 6

(nasproti glavne pošte)

priporoča slavnim šolskim vodstvom svojo

trgovino papirja in šolskih potrebščin.

Velika zaloga vsakovrstnih šolskih zvezkov, papirja, črnila itd. itd. — Edina zaloga najboljših svinčnikov v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

(Prosim blagovolite zahtevati cenovnik, ki ga dopošljem brezplačno.)

Risarska stojala

iz močne l^a lepenke

z upognjenim hrbtom (nezarezanim)

po najnovšem predpisu.

Velikosti I. = 240 × 195 mm à 10 vin.

II. = 280 × 200 mm à 12 vin.

III. = 350 × 250 mm à 22 vin.

Trpežne zaponke za pritrjevanje predlog 100 komadov K 2.—.

- Velika knjigovoznica -

v kateri se izdelujejo preprosta kakor tudi najfinejša dela. — Za šolske in ljudske knjižnice stavi posebno znižane cene in so take knjižice najtrpežnejše v močno platno vezane. — Če šolska vodstva naj blagovolijo radi cen vprašati.

Jernej Bahovec

trgovina s papirjem

poleg Prešernovega spomenika

priporoča slavnemu učiteljstvu in dru-gemu občinstvu svojo bogato zalogo

šolskih potrebščin, papirja, zvezkov, šolskih knjig, pisalnega in risalnega

orodja, umetnin, trgovskih knjig, raz-glednic itd. 11 26—16

VERONIKA KENDA

v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 20

priporoča p. n. krajnim šol. svetom,

šol. vodstvom in učiteljstvu svojo

veliko zalogo pisalnih in risalnih potrebščin.

Dalje imam v zalogi risalni papir raznih vrst v vseh predpisanih velikostih, pisalni in pismeni papir, zavitke različne velikosti, veliko iz-biro peres, držal, svinčnikov, gumic, krede, črnila, barvic, ravnil, ter vseh v to stroko spadajočih predmetov. 10 34—32

Postrežba točna in solidna.

Glavna zaloga

A. Slatnarjevih zvezkov.

Knjigarna

L. Schwentner

Ljubljana, Prešernove ulice 3

priporoča nastopne novosti:

Aškerc A.: Akropolis in pira-mide. Poetični sprehodi po Ori-entu. — Broširano K 3.—, eleg. vez. K 4'50. 92 30—7

Cankar Ivan: Za križem. Ob-sega 13 novel in črtic z epilo-gom. — Broširano K 3.—, eleg. vez. K 4'50.

Levstik Vladimir: Obsojenec. Vsebina: Nenormalni piščanec. Razmišljeni Vid. Mlada Breda in slepec. Birkard Malloprou. Broš. K 2'50, eleg. vez. K 3'50.

Milčinski Fran: Igračke. Črtice in podlistki. Broš. 2 K, el. vez. 3 K. Murnik Rado: Jari junaki. Hu-moreske. Br. K 2'50, el. vez. K 3'50.

Slaščičarna in pekarija

Jakob Zalaznik

Stari trg 21 22 8—8

Mestni trg 6 - Sv. Petra cesta 26

V poletnih mesecih

sladoled in ledena kava.

KAVARNA.

Telefon št. 194.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu

pravemu :Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom,

iz zagrebske tovarne.

al. Zaga V. Y 1162, 5:9 I. V.

Tovarniška znamka.